



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRP/328/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

343/2013. (XI. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2013. április 3-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2013. november 26-án megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – S. Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2013. április 3-án az intézkedést foganatosító S. Rendőrkapitányságon (a továbbiakban: Rendőrkapitányság) adta elő panaszát a 2013. április 1-jén történt intézkedéssel szemben. A panaszos elmondása szerint alkalmi munkából él, és 2013. április 1-jén 14 óra 30 perc körül Sz. J-nél segédkezett, közben elment cigarettát venni az OMV kútra. A kútról távozva a S. utcán ment, ahol összefutott két ismerősével (D. D., Sz. T., akik lakásotthonban laknak). Az autómosónál látta H-t, hogy egy lánnyal beszélget, aki észrevette, hogy a panaszos őt nézi, ezért odahívta a kerítéshez, megkérdezte a panaszos nevét. Ezt követően elkérte a személyi igazolványát, és elküldte a panaszos két ismerősét. Azután behívta az

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

autómosó területére a panaszost, kifogásolta, hogy hogyan néz ki a személyi igazolványa. A panaszos erre azt válaszolta, hogy fizikai munkát végez, azért ilyen az igazolványa. H. azt közölte, hogy panaszos helyszíni bírságot fog kapni, kipakoltatta a zsebét a rendőrautóra, amellyel a helyszínen volt, majd rádión járort kért, majd megkérdezte a panaszos személyes adatait is. A panaszos közölte anyja nevét, születési helyét és idejét. A rendőr rákérdezett a panaszos lakcímére is, amelyre a panaszos úgy reagált, hogy a lakcímkártyája nincs nála, megkérdezte, hogy elmenjen-e érte, de erre nem volt szükség. Elmondta a rendőrnek az állandó, illetve bejelentett lakcímét, és azt is, hogy jelenleg egy hónapja Sz. J-nél lakik, akinek segít. (A panaszos beszámolt arról is, hogy ezt megelőzően hol lakott.) Közben megérkeztek a járőrök, H. beszélt a kollégáival, majd közölte, hogy panaszos menjen oda hozzájuk, azok kiállítják a csekket, majd visszament beszélgetni a hölgygel. A panaszos megkapta a csekket, elindult a S. utcán, „nézte megint” H-t, aki ezt észrevette, és ez nem tetszett neki, és azt kérdezte tőle: „Mi van, mit nézel? Buzi vagy?” A panaszos erre azt válaszolta, hogy: „Nem, nem vagyok buzi. Mi van, nem lehet nézni?” H. erre a következőket reagálta: „Ne nézzél, mert kimegyek, és összetöröm az arcod.” A panaszos ezen csak gúnyosan nevetett és továbbment.

A feltett kérdésre a panaszos elmondta, hogy panasza igazából az, hogy nem állított valótlant, amikor az adatait közölte, mert fényképes igazolvánnyal igazolta magát, amit a rendőrök le is prioráltak, illetve a fenyegetőzés sem tetszett neki, hogy összetörik az arcát. A panaszos a jegyzőkönyvbe mondott panasz ismertetése után úgy nyilatkozott, hogy ügyében a Testület vizsgálatát kéri.

2) Az előadó Testületi tag a Testületre irányadó hatásköri és eljárásjogi rendelkezéseket ismertető tájékoztató levelében az intézkedéssel kapcsolatban számos pontosító kérdést feltett az intézkedés kezdeményezésére és körülményeire vonatkozóan. A panaszos a levelet a visszaérkező tértivevény tanúsága szerint 2013. május 17-én kézhez vette, azonban az azóta eltelt időszakban nem juttatott el válaszlevelet a Testület részére.

II.

Az illetékes rendőri szerv megküldte a panaszolt intézkedéssel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat.

1) A Rendőrkapitányság vezetőjének a Megyei Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálat vezetőjének szóló, 2013. június 7-én kelt tájékoztató levele szerint a rendőri intézkedést H. r. törzsőrmester (S. Rendőrőrs, körzeti megbízott), K. r. főtörzsőrmester (Rendőrkapitányság, körzeti megbízott) és K. r. őrmester (járőr) fogatosította.

A panaszolt rendőri intézkedés során a panaszossal szemben helyszíni bírság kiszabásáról szóló nyomtatvány került kitöltésre, a rendőri intézkedésről hang- vagy képfelvétel nem készült, és a panaszossal szemben további eljárás kezdeményezésére nem kerül sor.

A tájékoztató levél azzal zárul, hogy az intézkedés időpontjában 29000/2384-1/2013/Ált. számon Magyarország teljes közigazgatási területére fokozott ellenőrzés elrendelése volt érvényben, 2013. április 1-jén 0 órától a szükséges ideig, de legkésőbb 2013. július 31-én 24 óráig.

2) Az intézkedésben részt vevő K. r. főtörzsőrmester 2013. június 6-án kelt jelentése a következőként számol be az intézkedésről.

A főtörzsőrmester az intézkedés napján 8 órától 20 óráig K. r. őrmesterrel látott el szolgálatot, amely során észlelte, hogy kollégája az OMV kútnál intézkedik egy állampolgárral szemben, odament, és megkérdezte, hogy szükség van-e segítségre. Ekkor kollégája, H. r. törzsőrmester közölte, hogy betelt a bírság tömbje, és kérte, hogy a K. r. főtörzsőrmester fejezze be az intézkedést. Az ügyeleten keresztül a panaszos adatainak lekérését követően az ügyeletes közölte, hogy nem körözik a panaszost, majd a K. r. főtörzsőrmester visszajelentette, hogy a panaszossal szemben helyszíni bírságot szabott ki.

Eközben H. r. törzsőrmester a szolgálati gépjármű motorháztetejére kipakoltatta a panaszos zsebeit, mivel fokozott ellenőrzés volt elrendelve a Rendőrkapitányság illetékes területére, és közölte vele, hogy a személyi igazolványa meg van rongálódva, és ki tudja cseréltetni az okmányirodában. A ruházat átvizsgálás során nem került elő semmiféle bűncselekményre utaló tárgy, kábítószer, kés, szűrő-vágó eszköz.

A K. r. főtörzsőrmester a helyszíni bírság aláírása közben közölte a panaszossal, hogy amennyiben panasszal kíván élni az intézkedéssel szemben, akkor a Rendőrkapitányságon megetheti. Eközben H. r. törzsőrmester a saját szolgálati kocsijával eltávozott a helyszínről.

A jelentés végén a K. r. főtörzsőrmester cáfolta azon kijelentés elhangzását, miszerint azt mondták volna a panaszosnak, hogy „Mi van, mit nézel, buzi vagy?“, illetve „Ne nézzél, mert kimegyek és összetöröm az arcod!“ A főtörzsőrmester hozzátette, hogy az intézkedés mindvégig határozott, és következetes volt.

3) H. r. törzsőrmester 2013. június 6-án kelt jelentése a következőket tartalmazza.

A törzsőrmester az intézkedés napján 6 órától 18 óráig P. P. r. őrmesterrel látott el szolgálatot (bevetési egyenruhában), amely során a munkaközi szünetben az OMV benzinkúttal szemben található autósónál szolgálati gépjárművét az ügyeletes tiszt engedélyével lemosta, és a mosás végeztével észlelte, hogy a panaszos két fiatalkorú gyermekotthonosnak cigarettát ad. Ekkor odament a panaszoshoz, köszönt, közölte jelvéyszámát, szolgálati helyét, és intézkedés alá vonta a panaszost, akit már korábban ismert, mert több rendőrségi ügye is volt. A két fiatalkorú az A. úti gyermekotthonba ment be, ők szintén ismertek a rendőrségen, mivel már többször intézkedés alá vonták őket, ezért adataikat a rendőr felírta, de a Robotzsaru rendszerbe nem vitte fel őket, csak mondta nekik, hogy ha nem kaptak kimenőt, akkor menjenek vissza a házba. A két fiú visszaindult a körülbelül 60 méterre található lakásotthonba.

A panaszos a feltett kérdésre válaszolva elmondta, hogy az Á. utcában lakik (Sz. J-nél) kb. több mint egy hónapja és még nem jelentkezett át. Az irataiból megállapítható volt, hogy a panaszos még nem jelentkezett át. A törzsőrmester közölte vele, hogy ezzel szabálysértést követett el, mivel 15 napja van átjelentkezni. Ezt követően szolgálati gépkocsijához mentek, ekkor észrevette, hogy a bírságtömbje betelt. A közelben szolgálatot teljesítő körzeti megbízott (K. r. főtörzsőrmester) észlelte, hogy intézkedés zajlik, odament megkérdezni, hogy szükség van-e segítségre. H. r. törzsőrmester közölte kollégájával, hogy a panaszos milyen szabálysértést követett el, és hogy vele szemben fejezze be az intézkedést (bírságról csekk kiállítása). Még ez idő alatt a H. r. törzsőrmester közölte a panaszossal, hogy a személyi igazolványa meg van rongálódva, és az okmányirodában ki tudja cserélni. A H. r. törzsőrmester egyúttal közölte a panaszossal, hogy pakolja ki a zsebeit, mivel fokozott ellenőrzés van elrendelve, illetve mivel a gyermekotthon lakói kábítószer használatának

gyanújával voltak előállítva a Rendőrkapitányságon. A panaszosnál nem találtak illegális, valamint vágó-szűrő eszközt. Ezt követően H. törzsőrmester megvárta, amíg kollégái befejezik az intézkedést, eközben a szolgálati gépkocsijához ment, és elindult a Rendőrkapitányságra. Az intézkedéssel kapcsolatban a jelentés azt tartalmazza, hogy az végig határozottan, következetesen zajlott, a panaszossal szemben helyszíni bírság kiszabására került sor, szabálysértési, illetve büntetőeljárás nem indult.

4) 25 000 forint helyszíni bírság kiszabásáról szóló nyomtatvány szerint a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 207. § (1) bekezdés szerinti a panaszos szabálysértést követett el, mivel valótlan állított a személyes adatairól.

5) H. r. törzsőrmesternek szóló „elgazítás a napi feladatok ellátásához” elnevezésű dokumentum szerint a mellékelt körözési tájékoztató és az általános, kiemelt feladatok is az eligazítás tárgyát képezik. Fokozott figyelemmel kell szűrni az ittas járművezetőket, ennek során 13 és 17 óra között fokozott közlekedésrendészeti akcióra kerül sor. A mellékelt lista szerint aznap összesen 8 igazoltatásra került sor.

6) A K. r. főtörzsőrmester napi beszámolójában szerepel a panaszos adatainak lekérése (14 óra 45 perckor).

7) Az illetékes rendőri szerv megküldte az országos rendőrfőkapitány a 29000/2384-1/2013. ált. számon, 2013. április 1-jén 0 órától a szükséges ideig, de legkésőbb 2013. július 31-én 24 óráig Magyarország egész közigazgatási területére érvényes fokozott ellenőrzés elrendeléséről szóló határozatát. A fokozott ellenőrzés célja az illegális migrációval kapcsolatos jogsértések kezelése, a lakosság szubjektív biztonságérzetének, valamint a kerékpárosok és a gyalogosok közlekedésbiztonságának javítása.

8) A Rendőrkapitányság 2013. április 4-én kelt végzése a sérelmezett intézkedés ellen előterjesztett panasz tárgyában a Rendőrkapitányság előtt folyamatban lévő közigazgatási eljárás felfüggesztéséről rendelkezett a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 32. § (1) bekezdése alapján, figyelemmel a Ket. 32. § (7) bekezdésére, és a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 93. § (3) bekezdésére a Testület értesítésének kézhezvételéig.

III.

1) A Testület a panaszeljáráásban mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatsomagjarmű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszos elsődlegesen azt sérelmezte, hogy nem állított valótlan, amikor az adatait közölte, mert fényképes igazolvánnyal igazolta magát, amit a rendőrök le is prioráltak.

A rendőrségi iratokból az alábbiak állapíthatók meg. A panaszos a feltett kérdésre válaszolva elmondta, hogy az Á. utcában lakik (Sz. J-nél) kb. több mint egy hónapja és még nem jelentkezett át. Az irataiból megállapítható volt, hogy a panaszos még nem jelentkezett át. A törzsőrmester közölte vele, hogy ezzel szabálysértést követett el, mivel 15 napja van átjelentkezni. (H. r. törzsőrmester közölte azt is a panaszossal, hogy a személyi igazolványa meg van rongálódva, és az okmányirodában ki tudja cserélni.) A panaszossal szemben személyazonosság igazolásával kapcsolatos köteleességek megszegésének szabálysértése miatt helyszíni bírságot szabtak ki, mivel valótlan állított a személyes adatairól.

A Szabs. tv. 207. § (1) bekezdése értelmében szabálysértést követ el az, aki személyazonosító igazolványra vonatkozó jogszabályban előírt kötelezettségét megszegi, az igazoltatásra feljogosított személy felszólítására személyi adatainak bementését vagy a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolvány átadását megtagadja, vagy az említett adatokra vonatkozólag az intézkedés során valótlan állít. Ezen szakasz (2) és (3) bekezdése szerint az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik, illetve a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot.

A fenti hatásköri rendelkezések alapján kijelenthető, hogy a Testület csak azon rendőri magatartások felülvizsgálatát végezheti el, amelyeket az Rtv. a IV.–VI. fejezeteiben szabályoz, nem veheti át azonban a szabálysértési hatóság szerepét, így nem rendelkezik felhatalmazással annak megállapítására, hogy a panaszos a rendőri intézkedést megelőzően követett-e el szabálysértést. A Testület 2013. május 16-án kelt levelében tájékoztatta a panaszost, hogy jogszabályi felhatalmazás hiányában ezen kérdésekben nem jogosult vizsgálatot folytatni.

A Testület a panasz fenti része tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

A Testület a panaszos beadványában foglaltak alapján vizsgálat tárgyává tette a panaszossal szemben alkalmazott rendőri hangnemet.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

2) A Testület az intézkedő rendőr hangnemével kapcsolatban az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszos elmondása szerint miután megkapta a helyszíni bírságról kiállított csekket, elindult a S. utcán, „nézte megint” H-t, aki ezt észrevette, nem tetszett neki, és azt kérdezte tőle: „Mi van, mit nézel? Buzi vagy?” A panaszos erre azt válaszolta, hogy: „Nem, nem vagyok buzi. Mi van, nem lehet nézni?” H. erre a következőket reagálta: „Ne nézzél, mert kimegyek, és összetöröm az arcod.” A panaszos ezen csak gúnyosan nevetett és továbbment.

H. r. törzsőrmester ezzel szemben úgy nyilatkozott, hogy az intézkedés végig határozottan, következetesen zajlott. Ezt K. r. főtörzsőrmester jelentésében azzal egészítette ki, hogy nem felel meg a valóságnak a panaszos azon állítása, miszerint H. r. törzsőrmester a fent idézett durva szavakkal illette őt.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése értelmében a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt a Független Rendőri Szakszervezet főtitkárának, az Országos Rendőrfőkapitányának, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtitkárának közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrről vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházza fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A felek előadásában a fent kifejtettekre vonatkozóan a Testület ellentmondást tapasztalt, amelyet egyéb bizonyíték hiányában nem tudott feloldani, ezért úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az Rtv. 93. §. (2) bekezdése alapján az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez áttette.

Budapest, 2013. november 26.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET